

ד. 1) ישראל שהכניס יין לחצר העכו"ם, האם צריך לחוש ליינן נסך או לאו? 2) ישראל שטיהר את יינו של הגוי והפקידם אצל גוי אחר, מה דין היינן? והאם יש אופן שהדין שונה, ומדוע?

ה. 1) השוכר את הפועל לעשות ביינן נסך, מה דין השכר, ומדוע? ומה ההכרח לפרש כן? 2) המקדש אשה בשביעית או בערלה, האם מקודשת ומדוע? ומה הדין בדמיהם? 3) כיצד ביארו את דברי הברייתא "החמרין שהיו עושין מלאכה בפירות שביעית שכתבן שביעית"?

ו. 1) האם מותר לעשות סחורה או לפרוע חובו בפירות מעשר שני? והאם יש אופן דהדין שונה? 2) השוכר פועלים לעשות בסתם יינן, מה דין השכר, ומדוע? וכיצד צריך לנהוג היכא דנתנו לו השכר? 3) בההוא מעשה דבי רבי ינאי, כיצד היה הדין בלא חידושו של ר' יוחנן, ומדוע? ומה חידוש ר' יוחנן בדין זה? ומהיכן הוכיח לשיטתו? והאם דווקא באותו אופן שהיו נוהגים דבי רבי ינאי התיר להם, או דיש אופנים נוספים שהיה מתיר?

ז. 1) כיצד העמידה הגמ' את דברי הברייתא גבי אתנן "נתן לה ואחר כך בא עליה", ומה ההכרח לבאר כן? ומה דין האתנן בכהאי גוונא, ומדוע? 2) מה הדין גבי אתנן היכא ד"בא עליה ואחר כך נתן לה" (פרט), ומדוע? 3) "אומר אדם לפועליו צאו ואכלו ושתו בדינר זה ואינו חושש לא משום שביעית ולא משום מעשר ולא משום יין נסך", באיזה חשש איירי הכא? ואמאי אינו צריך לחשוש להכי?

ח. 1) כיצד רצה רב אשי לדחות את חידושו של ר' יוחנן בההיא דבי רבי ינאי מהאי ברייתא דאומר אדם לפועליו? וכיצד דחאו רב חסדא? והאם עמדו דבריו של רב חסדא, ומדוע? 2) לאוקימתא דרב פפא ורב ששת, באיזה אופן התירה הברייתא לומר לפועליו צאו ואיכלו, ובאיזה אופן אסרה הברייתא? והאם יש אופנים נוספים להתיר? ואם יש, אמאי הברייתא לא כתבה אותם? 3) באר הנידון גבי ישראל הנשכר לשבור חבית של יין נסך! וכיצד הסיקו? ומהיכן הוכיחו?

ט. 1) "אין עוררין עם העובד כוכבים בכלאים" באיזה כלאים איירי הכא, ומה ההכרח לבאר כן? והאם יש להוכיח מהאי ברייתא דכלאים נוהגים בשל עובדי כוכבים, ומדוע? 2) "אבל עוקרין עמו כדי למעוטי את התיפלה", באר אמאי בלא למעוטי את התיפלה היה אסור לעקור עמו! 3) גוי שהחליף עבודת כוכבים, האם תופסת את דמיה? מנלן, ומאי טעמא? והאם ברוצה בקיומו הדין שונה?

י. 1) באר הנידון גבי גר תושב האם יכול לבטל עבודת כוכבים! ומה פשטו, ומהיכן? 2) מי הוא "גר תושב", ולמאי נפקא מינה בהא דהוא "גר תושב"? ומה דין יינו או מגעו ביין ישראל? והאם יש דינים שנידון בהם כגוי לכל דבריו? 3) האם שרי ליחד יין או להפקיד יין ביד גר תושב, ומדוע? והאם יש נפקא מינה אם היא עיר שרובה גויים או לאו?

יא. 1) מה הוא פירושו של הפסוק "בנות מלכים ביקרותיך"? ואמאי הובא בסוגיין? 2) השוכר ישראל לעשות עמו בחביות ועשה עמו אף בחבית אחת של יין נסך, כיצד יש לו לנהוג בענין השכר, ומדוע? 3) השוכר את החמור, מה יכול השוכר להניח עליה, ומה יכול להמשכיר להניח עליה, ומדוע? והאם היכא דהשוכר לא הניח את כל מה שהיה יכול להניח, צריך המשכיר לנכות לו מן השכר, ומדוע? ומה נפקא לן מדין זה?

יב. 1) מה היה מנהגו של אבוח דרב אחא בריה דרב איקא כשהיה מוכר יין לגוי, וכיצד הותר לו לנהוג כן (פרט)? 2) יין שנפל על גבי ענבים, או תאנים, או חיטים, מה דינם (פרט), ומדוע? והאם מותר לו למוכרם לגויים, ומדוע? 3) בגד שאבד בו כלאיים, כיצד ינהג בו, ומדוע? ואמאי לא אמרינן ביה ביטול ברוב? וכיצד הדין היכא דוודאי יש בו כלאיים, ומדוע?

יג. 1) מה הוא "מין במינו" ומה הוא "מין בשאינו מינו", אליבא דאביי ואליבא דרבא, ומה הנפקא מינא לדינא בפלוגתא זו? וכיצד יפרשו למתניתין? 2) מה הוא תבלין של ב' וג' שמות והוא מין אחד? ומה הדין היכא דהתערבו לח בלח או יבש ביבש ואין בכל אחד כדי לאסור בפני עצמו, ומדוע? 3) מה הדין היכא דהתערב חלא של איסור לגו חמרא, או חמרא לגו חלא, ומדוע?

יד. 1) האם מותר להריח ביין נסך או ביין של תרומה (פרט), ומדוע? ומה הדין בזילוף יין נסך או יין של תרומה? 2) תנור שהסיקוהו בעצי תרומה או בעצי ערלה, מה דין הפת ומדוע? ומה דין פת שאפאה גוי בשבת או ביום טוב? 3) בשר שמן שצלוהו בתנור אחד יחד עם בשר נבילה, או עם מאפה של גבינה, מה דין הבשר ומדוע? והאם תליא בנידון גבי ריחא דיין נסך? 4) המניח פת על חבית יין של תרומה, מה דין הפת, ומדוע?

בהצלחה!

תשובות למבחן עבודה זרה ס סו

א. (1) באופן שניקב משוליה והניח הגוי את ידו לטתום הנקב, כיוון דכל היין חשיב חיבור משום דנמשך אחר הנקב, כל היין נאסר בשתיה משום מגע הגוי, ולתוס' נאסר אף בהנאה, משום דעל ידי כוחו של הגוי כל היין נתנענע על ידי הנקב וחשיב כשיכשוש. והיכא דניקב מצידיה, לדעת רבנן נמי נאסר הכל כיוון דכל היין חשיב חיבור. ולדעת ר' פפא, אין כל היין נאסר דלאו חיבור הוא, וללישנא קמא נאסר רק היין שבצד הנקב, וכדעת ר' יהודה גבי מגע טבול יום, וללישנא בתרא משום חומרא דדין נסך אסרינן כל היין דמעל הנקב דעתיד להשפך דרך הנקב. וכתבו התוס', דהיכא דהכניס את ידו לתוך החור, אף לר' פפא כל היין אסור משום דנוגע גם בעליונים וגם בתחתונים. ולהלכה רש"י פסק כרבנן, וכן הסיקו התוס'.

(2) באופן שהגוי מזוג, נאסר היין בהנאה, וכתבו התוס' דאף אי נימא דבמזיגה בעלמא אינו נאסר אלא בשתיה, הכא דהריקו יש לחוש טפי לניסוך. ואם הישראל מזוג מהחבית, אינו נאסר, אלא בגוונא דהגוי מצדד איצודדי לכובא. וכתב רש"י דאיירי או במליאה דיש לחוש למגע, או בחסירה משום קרקוש ויש לחוש דבכוונת ניסוך מקרקש.

(3) באופן שהישראל מהלך אחריו ורואה דאינו מנסך, אם הוא כובא מליאה אכתי יש לחוש שמא הגוי נגע בה, ורק אם היא חסירה שרי. ואם מוליך זיקא, לדעת רב פפא, במליאה דאין קירקוש שרי, ובחסירה דיש קירקוש אסור, ולדעת רב אשי אין דרך ניסוך בשעה שנושא, ובזיקא דאין חשש מגע שרי אפילו חסירה.

ב. (1) באופן שנסדקה לרוחבה, היין מותר אף בשתיה, משום דאין היין יוצא כל כך דרך הנקב אלא מעט, ומעשה הגוי הוי כמעשה לבינה בעלמא להכביד העליון על התחתון. אבל אם נסדקה לרוחבה ובלא אחיזתו החבית נחלקת אילך ואילך, היין אסור בשתיה, דהא נוגע ביין על ידי החבית. אבל בהנאה שרי משום דלית ביה משום שיכשוש, ולא דמי לקנה שמתכוון לשכשך בו.

(2) באופן שאין לו על הישראל מלוה על יין זה, אין לחוש שמא ניסכו משום דמתירא מן הישראל. אבל אם יש לו מלוה על זה היין, דהיין אפותיקי לחובו, אינו מתירא מהישראל דהא יכול לומר אטלנו בחובי, וחישינן לניסוך.

(3) נפל לבור ועלה חי, כולי עלמא מודו דמשום דניצל יש לחוש שתולהו בעבודת כוכבים שלו וניסך היין בעלייתו. ואם עלה מת, לדעת תנא קמא אסור בשתיה ומותר בהנאה, ור' שמעון מתיר אפילו בשתיה. וכן נחלקו היכא דמדד הבור בקנה דאפילו דמתכוון לנגיעה מכל מקום אין כוונתו לניסוך. ובאופן דזרק לבור, אם זרק בחמתו אמרינן במתניתין דשרי אף בשתיה. ואם זרקו שלא בכונה אסור. וכתב רש"י דאף דכל הזמן היה מתגלגל, מכל מקום חיישינן שמא נגע. והתוס' כתבו דאיירי דווקא באופן דנוגע בו כל הזמן עד דנופל לבור.

ג. (1) לדעת רש"י, באופן שיש מפתח או חותם בידו, והגוי אמר לו התקבלתי את מעותי, אין צריך לחוש לזין נסך, דמתירא שמא יראהו. ואם אין חותם או מפתח בידו, אבל יש חלון הפונה לרשות הרבים או אשפה שאפשר לעמוד עליה, או דקל שאפשר לעמוד עליו [ונחלקו רבינא ורב אחא היכא דאין בו פירות], ויש בעיר אף ישראלים, או דעוברים שם רוכלין ישראלים, נמי אין לחוש, אלא אם כן היין אפותיקי על חובו. ולדעת תוס', היכא דהגוי אמר התקבלתי, דחשיב יינו של ישראל, ויש מפתח או חותם וחלון הפתוח לרשות הרבים ודריס בעיר ישראלים או עוברים שם רוכלין ישראל, היין שרי. אבל אם אין מפתח וחותרם אינו ירא ואסור. והיכא דהיין אפותיקי על החוב דחשיב יינו של הגוי, אסור בכל גוונא. ולא יהני אלא אם יעמיד שומר שיהיה נכנס ויוצא.

(2) מתחילה רצה ר"ת לאסור היין, דהא מבואר בסוגיין דביין של גוי ועיר שכולה עובדי כוכבים, אפילו חותם לא מהני, וכיוון דקימא לן כר' אליעזר דבעלמא מתיר אף בחותם אחד, חזינן דאין נפקא מינה בין חותם אחד לשני חותמות, ואף בשני חותמות יש לאסור. אמנם לבסוף צידד להתיר משום דשאני הכא דטרח ללוקחו מישראל ואף החתימו בב' חותמות כדי להשתכר בו, אין לחוש שינסכו ויפסיד יינו.

ד. (1) באופן שישראל דר שם בחצר, אין לחוש משום יין נסך, ואף שאין מפתח או חותם בידו. והיכא דאין ישראל דר שם בחצר, לדעת תנא קמא מהני חותם או מפתח, ולדעת חכמים לא מהני מפתח או חותם, ובעינן שומר שיוצא ונכנס שלא לפרקים.

(2) היכא דהפקידו אצל אחר אין לחוש לאותו אחר שיגע בו, אמנם נחלקו רבנן ורשב"א האם יש לחוש לגומלין והנפקד יאשר לבעל היין לנסכו. ולר' נחמן אמר זעירי, רבנן לחומרא ורשב"א לקולא. ולר' יהודה אמר זעירי, רבנן לקולא ורשב"א לחומרא. וההיא דבי פרזק רופילא שהפקידו אצל האריסים, מעיקרא סברו דכולי עלמא מודי דאין גומלין דהא לעולם האריסים לא יפקידו אצלם, ומסקינן דכיוון דיראים מאדוניהם, וודאי דיש לחוש שיתנו להם לנסך.

ה. (1) השכר אסור בהנאה. וכתבו התוס' דפשיטא דאינו מדאורייתא, דהא רק דמי עבודת כוכבים נאסרים. ומסקינן בגמ' דאין לומר דרבנן אסרוהו גזירה אטו הנאה מהגוף, דהא בערלה וכלאי הכרם דאסורים בהנאה, לא מצינו דאסרו הדמים. וכן אין לומר דהוא גזירה אטו דמי הגוף דבעבודה זרה תופסת את דמיה, דהא שביעית תופסת את דמיה, ואפילו הכי שכרה מותר. אלא גזירה הוא משום חומרא דיין נסך.

(2) מבואר בכמה דוכתי דהמקדש בשביעית מקודשת, והיינו משום דהדמים אסורים רק למחליף, וכתבו התוס' דמשום פריה ורביה רבנן לא אסרו. אי נמי, דרק בדיעבד אמרינן דמקודשת. ובדמי שביעית פשיטא דמקודשת. אמנם המקדש בערלה עצמה אינה מקודשת, משום דקידושין דמי למכירה ואסור למכור ערלה. אבל אם קידש בדמיהן מקודשת, דהדמים הרי מותרים לה.

(3) אביי ביאר דשרי ליתן להם שכר מפירות שביעית, והיינו דווקא בדרך היתר, כגון שיתן בדרך מתנה דבכאי גוונא דעבדו באלו הפירות נראה כאילו הם שותפין בפירות ולא נראה כמשלם שכרן מפירות שביעית. ורבי ביאר, דהשכר שנותן להם נתפס בקדושת שביעית, דאף דבסתם פועל לא אסרו את הדמים, בחמרין ששכרן מרובה קנסו רבנן, דנראה טפי כסחורה.

ו. (1) מבואר בסוגיין דבדרך מקח או פרעון חוב אסור, וכתבו התוס' דהני מילי מדרבנן, אבל מדאורייתא שרי מלבד בהמה טמאה. ועוד כתבו התוס', דדווקא היכא דהקדושה לא תיתפס בדמים אסרו משום סחורה, אבל אם הקדושה תהיה ביד הלוקח הוי דרך חילול ושרי. והיכא דנותן דרך מתנה, ליכא משום סחורה או פרעון חוב.

(2) מסקינן דאף בסתם יינן, כיון דהחמירו לאוסרו בהנאה, דינו כיון נסך דאסור אף את שכרו. והיכא דנתנו לו השכר, צריך לאבדן באופן שלא יוכלו להנות ממנו, כגון אם נתנו לו חטים בשכרו, צריך לשורפן ולקוברן.

3) בלא ר' יוחנן הוה אמינא דמה דפורעין להם בשמינית הוה חליפי שביעית ואסורים אחר הביעור. והתוס' הוסיפו דהיינו דווקא היכא דאוכלם בתורת בעלים. ור' יוחנן חידש דכיוון דליתנהו לפירות שביעית בעין בשעה שמחליפם, לא חשיבי חליפי שביעית ומותרים אף לאחר הביעור. והוכיח שיטתו מהמבואר גבי אתנן, דאם בא עליה ורק אחר כך נתן לה אתננה, לא חשיב אתנן להאסר גבי המזבח. וכתבו התוס', דלאו דווקא אם ליתנהו בעיניהו, אלא אף אם כבר קנאו והוה שלהם, מה דעתה מחליפם לא חשיב חליפי שביעית ושרי.

ז. 1) מבואר בברייתא דנתן לה ורק אחר כך בא עליה, לא הוה אתנן להאסר. וליכא למימר דאיירי בדאמר לה קני מעכשיו, דפשיטא דבכהאי גוונא הוה מתנה ולא הוה אתנן. ונתוס' מבואר דגם אי נימא דאמר לה מעכשיו ולכשתבעלי לי, אי איירי באופן שכבר הקריבתו וכדמוקמינן לה, פשיטא דלא הוה אתנן דלא היה בשעת הביאה]. וליכא לאוקמי באופן דלא אמר לה מעכשיו, דאי הכי, אמאי לא חשיב אתנן, הא קנינה יחול רק בשעת ביאה. ומסקינן דאיירי דאמר לה לכשתבעלי לי אבל אם תצטרכי לו קני מעכשיו, ואיירי באופן שכבר הקריבתו [או אפילו רק הקדישתו], דבכהאי גוונא דהצטרכה לו קנתה כבר מעיקרא, ואף דמעיקרא נתן לה לשם אתנן, אפילו הכי לית ביה איסור אתנן.

2) בא עליה ואחר כך נתן לה, מבואר בברייתא דלא הוה אתנן, משום דלאחר הביאה היה. אמנם בברייתא אחרת מבואר דאפילו מכאן ועד שלש שנים הוה אתנן. ומסקינן דהיכא דאמר לה בטלה זה, ועומד הוא בחצירה ואיירי שעשאו אפותיקי שאם לא יפרע לה, תטלנה בשכרה. או בגויה דקונה בקנין כסף, דמעשה הביאה חשיב כקנין כסף, שפיר הוה אתנן. אבל אם אמר בטלה סתם, לא חשיב אתנן [ואפילו עומד בחצירה יחד עם עוד טלאים שלו].

3) לענין שביעית, פירש רש"י דהחשש דיתנו הדמי שביעית לעם הארץ, והתוס' פירשו דחיישינן שמא יאכלו אחר הביעור, או אף קודם הביעור, אבל יש בו משום פורע חובו בשביעית. ולענין מעשר ויין נסך החשש שפורע חובו ממעשר ויין נסך. ולא חיישינן, דכיוון דנתן להם פרוטה, הרי סילק עצמו מהם, ואינו מתחייב כלום במעשיהם.

ח. 1) (לרש"י [כפי שביארוהו התוס'] רב ששת רצה להוכיח מהא דאסור לומר לפועלים צאו ואיכלו ואני פורע משום חשש שביעית, והיינו דחיישינן שמא ימסור הדמים לעם הארץ ואין מוסרין דמי שביעית לעם הארץ, ואי נימא כר' יוחנן, אמאי הוה דמי שביעית, הרי כשפורע כבר ליתנהו בעולם. והתוס' ביארו, דהחשש הוא דחשיב פורע חובו מדמי שביעית. ואי כר' יוחנן דכל שאינו בעין לא חשיב חליפיו, אף הכא לא חשיב דקנו בשליחותו, ולא הוה פורע חובו מדמי שביעית. ודחאו רב חסדא, דאיירי בחנוני המקיפו דמעיקרא כבר השתעבד לו, ושפיר חשיב דמי שביעית, וכן חשיב דהם שלוחיו לקנות פירות שביעית. ולא עמדו דבריו של רב חסדא, דעל כרחך דשיעבוד לא מהני להאי גוונא, דהא אף בלאו חנוני המקיפו איכא שיעבוד מדין ערב.

2) לרב פפא הברייתא אסרה דווקא בגוונא שהקדים לו דינר. וגרסינן, צאו ואיכלו צאו ושתו ואני מחשב. ולרב אשי איירי באופן שנשא ונתן להם ביד, וגרסינן, טלו ואיכלו טלו ושתו. אבל בלאו הכי שרי, דמה שיפרע לא חשיב חליפי יין נסך. והברייתא התירה באופן דאמר להם לכו איכלו בדינר זה, ואף דהיה אפשר לומר הרי היכא דלא נשא ונתן ביד או לא הקדים המעות, מכל מקום עדיף ליה טפי לאוקמי כולה במקדים, או דבגוונא דנתן להם הדינר אפילו טלו ואיכלו שרי.

3) האם מכיוון דרוצה בקיומה שלא תשבר כדי שיתול עליה שכר, אסרו השכר. או דכיוון דממעט את התיפלה שרי. ומסקינן דשרי, והוכיחו מהמבואר גבי כלאיים דשרי להשכר כדי לעקור הכלאיים, ואף דרוצה בקיומו, משום דממעט את התיפלה. [ואף אי נימא דהתם רבנן היא דלא אסרו לקיים כלאיים, ומאי דבעינן למעוטי את התיפלה היינו אליבא דר' יהודה דאסור ליתן להם מתנת חנינם, שפיר שמעינן מר' יהודה רבנן].

ט. 1) כתבו התוס' דאיירי בכלאי זרעים, דאי בכלאי הכרם וודאי דאסור אף לקיים, דהא משתכר באיסורי הנאה, ואי נימא דשכרו שרי משום דאין תופס את דמיו, היכי מייתי ראייה ליין נסך. וכיוון דאיירי בכלאי זרעים אין להוכיח דכלאיים נוהגים אף בשל גוי, דהא אי בכלאי זרעי איירי על כרחך דבארץ ישראל איירי, ואיכא לאוקמי כמאן דאמר אין קנין לעכו"ם בארץ ישראל.

2) אליבא דר' מאיר דאסור אף לקיים כלאיים, יש לאסור משום רוצה בקיומו. וביארו התוס', דעובר משום המעשה דעוקרו ומראה את מחשבתו דרוצה בקיומו. ואליבא דרבנן דמותר לקיים, צריך לומר דאיירי בחינם, ואליבא דר' יהודה דאסור ליתן להם מתנת חנינם, ומשום הכי בלא דהוי למעט את התיפלה הוה אסור.

3) מסקינן דגוי שהחליף עבודת כוכבים, הדמים מותרים, והכי מוכח מדאמר רבה בר אבוח לאלו הרוצים להתגייר, שימכרו עתה בגיותן את העבודת כוכבים שלהם, דלאחר שיתגיירו לא יוכלו למוכרם. וכתבו התוס', דהיינו טעמא משום דמאי דעבודת כוכבים תופסת את דמיה ילפינן מדכתיב "והיית חרם כמוהו", והאי קרא גבי ישראל כתיב. ומסקינן, דאי רוצה בקיומו חליפיו אסורים, [מלבד גר שירש את אביו הגוי, דהתירו לו לחלוק עם אחיו הגוי כנגד העבודה זרה, דאף דרוצה בקיומו, שרי ליה רבנן שמא יחזור לסורן].

י. 1) איבעיא לן האם דווקא מי שעובד עבודת כוכבים יכול לבטלה, ומשום הכי גר תושב שקיבל על עצמו לא לעבוד עבודת כוכבים, אינו יכול לבטלה, או דלמא דבר מיניה הוה ושפיר מבטלה. ואמר רב נחמן דמסתברא דפליח מבטל דלא פלח לא מבטל. [והקשו מכמה ברייתות דמשמע דיכול, ודחו דאין ראייה].

2) לדעת ר' מאיר הוה מי שקיבל על עצמו בפני שלשה חברים לא לעבוד עבודת כוכבים. ולדעת רבנן היינו שקיבל על עצמו ז' מצוות בני נח. ואחרים אומרים, דאינו גר תושב עד שיקבל עליו כל המצוות האמורות בתורה חוץ מאכילת נבילות. ומסקינן דנפקא מינה בהא דהוה גר תושב, דבעינן להחיותו. ולענין יינו, דעת תנא קמא, דגזרו איסור שתיה על יינו, כדרך שגזרו על שמן. ולדעת ר' שמעון יינו יין נסך, ואמרי לה דשרי אפילו בשתיה. ולענין מגעו ביין ישראל, כתבו התוס' בשם רש"י דאין ראייה להתיר מגעו, אבל בשם ר' יצחק כתבו, דמגעו שרי. ולענין ביטול רשות ונתינת רשות בשבת, דינו כגוי.

3) מבואר בסוגיין דשרי לייחד אצלו יין, דכיוון דאינו עובד עבודת כוכבים, אינו להוט ליגע ואינו מנסכו, ואף לא יתן לחבירו שינסכו. והתוס' כתבו בשם ר' יצחק, דאף אם יגע לא אסרו. ומכל מקום אין מפקדין אצלו, וביאר רש"י דחיישינן שמא יתלף בינו האסור. והתוס' הביאו בשם מהדו"ק דרש"י דאסור משום דאינו מקפיד על מגע חבירו, ומכל מקום ביחוד לא חיישינן משום דומן מועט הוה ואין לחוש שבא חבירו. וכתבו התוס' דהיכא דשרי שרי אפילו עיר שרובה גויים.

יא. 1) רש"י ביאר, דביקרותיך הוה מלשון כבוד, דמבשר הנביא לישראל דיהיה לישראל כבוד בני מלכים. והתוס' ביארו, דביקרותיך הוה מלשון לבקר, דבנות מלכים יעמדו לשרת את ישראל. והובא בסוגיין להקשות אמאי לא השיב רבא לבר שישיך מהאי קרא על העונג שיהיה לישראל לעתיד.

2) היכא דשכרו לכל חבית וחבית, שכר כל החביות מותר, מלבד שכרה של אותה חבית יין נסך, משום דכל חבית חשיבא שכירות בפני עצמה. אבל אם שכרו למאה חביות וכל שלא עשה עמו במאה חביות לא נשלמה עבודתו, השכר הוא על כולם, ואסור לו ליטול משום האי חבית. ולדעת רש"י, אם שכרו רק ליומו, ולעיתותי ערב עשה עמו בין נסך, אף בכהאי גוונא שכר השאר מותר. וכתבו התוס', דאליבא דרשב"ג לא אסרינן את כל השכר. אמנם כתבו, דיתכן דהכא מודה רשב"ג, דדווקא התם גבי יין נסך שנפל לבור דאין דרך קנות יין מהגוי התיר רשב"ג למכור הכל חוץ מדמי יין נסך שבו.

3) השוכר יכול להניח כסותו ולגינתו ומוזנות כל הדרך, והיינו בגוונא דאין להשיג מוזנות בדרך, או דאפשר להשיג מיום ליום בלא בטורח, כיוון דאין דרכו לטרוח. אבל המשכיר יכול ליתן רק מוזנותיו ומוזנות החמור של אותו יום, והיינו היכא דאפשר לטרוח להשיג מזון מיום ליום, אבל אם אי אפשר להשיג, וודאי דשרי אף למשכיר. ואף אם השוכר לא הניח לגינתו, אינו יכול לנכות לו מן השכר כיוון דלא שכרו בהדיא אף לזה, ומשום הכי אף אם הניח שם לגין של יין נסך, אינו צריך לחוש ליטול שכרה, דהא אינו משלם על נשיאת הלגין.

יב. 1) היה שופך להם את היין לתוך כליהם, ושפיר מותר דהא אכתי לא היה יין נסך עד שיגיע לתחתית הכלי. וכתבו התוס' דאי נימא דניצוק חיבור, צריך לומר דאיירי בכלים נקיים, אי נמי אתיא כרשב"ג דמוכר חוץ מדמי יין נסך שבו. וכן היה מעביר להם את מעבר המים, בשכר שהיו משאירים לו החבית הריקנית. ומסקינן דאיירי באופן שהתנה עמם דגם אם יקרע נודם אין להם עליו כלום, דאי לא הכי הרי רוצה בקיומו של היין, אי נמי, דהיה להם כלים רקים נוספים. וכן איירי באופן שלא היה מעביר בעצמו, דהא אסור לטרוח באיסורי הנאה, אלא אמר מעיקרא למעבירים שיעבירו, או דנתן קישרי בידם.

2) נפל על גבי ענבים ידיחן והן מותרות, אבל אם היו מבוקעות, וכן אם אינם ענבים המחוברים באשכול, אסורים משום היין הנבלע בהם. ובתאנים אמרינן דבנותן טעם אסור. אבל בתאנים יבשות, הוי נותן טעם לפגם ושרי. וחיטין כיוון דיש בהן סדק, הוי כענבים מבוקעות דאסרינן להו. ואף דמעיקר דינא שרי למוכרם לגוי, כל דיש לחוש שמא יבוא ישראל ויקנה ממנו, אסור למכור לו.

3) אסור למוכרה לגוי שמא יחזור ישראל ויקנה ממנו, וכן אסור לעשותה מרדעת לחמור שמא יעשנה טלאי לבגדו, אבל שרי לעשות ממנה תכריכין למת. ולא אמרינן ביה ביטול ברוב, כיוון דכל איסורין על ידי תערובת בא. ואם יש בו וודאי כלאיים, שרי לעשות ממנו מרדעת ובתנאי שאין בשרו נוגע בהן, משום דאיסור הצעה תחתיו הוי רק דרבנן, ובמרדעת לא גזרו. וכן שרי למכור לגוי, דלא חיישינן שימכרנו לישראל.

יג. 1) אליבא דאביי, מין במינו אזילנן בתר טעמא, ולהכי יין חדש בענבים הוי מין במינו, וכן חלא דשיכרא וחלא דשערי דאין טעמם שוה הוי מין שאינו מינו. ולדעת רבא אזילנן בתר שמא, ולהכי יין חדש בענבים הוי כמין בשאינו מינו, וחלא דשיכרי וחלא דשערי הוי מין במינו דחד שמא הוא. ובמתניתין דמבואר דיין שנפל על ענבים אוסרם בנותן טעם, לאביי איירי בחמרא עתיקא, ולרבא אפילו בחמרא חדתא.

2) לדעת רש"י איירי במין אחד עם טעמים שונים, כגון פלפל לבן שחור וארוך. ולדעת תוס' איירי באותו מין אבל שמות איסור חלוקים. ומבואר במתניתין דערלה דמצטרפין זה לזה. ולדעת אביי איירי רק במיני מתיקה וכדנתני חזקיה עלה, והיינו משום דאזילנן בתר טעמא וכולהו ממתקי לקדירה. ולדעת רבא, לרש"י איירי אף בלא מיני מתיקה, דכיון דשם אחד להו חשיב אותו מין ומצטרפין. ולדעת תוס', כיוון דהוי בתערובת, אף לרבא בעינן שיהיו כולם מיני מתיקה.

3) חלא לגו חמרא, כולי עלמא מודו דהוי מין בשאינו מינו, דהא לא שוו לא בשמא ולא בטעמא, ואוסר בנותן טעם. אמנם חמרא לגו חלא, דמיד בכניסתו מקבל מריח החלא, לאביי חמרא דריחא חלא נידון כחלא, והוי מין במינו ואוסר במשהו. ולרבא כיוון דטעמיה חמרא, אף דריחא חלא אכתי הוי חמרא והוי מין בשאינו מינו ואוסר רק בנותן טעם.

יד. 1) לדעת רבא שרי להריח ביין נסך, ואף דריח הוי כשתיה, מכל מקום כיוון דנכנס בחוזק לתוך גופו ומזיקו, שרי. אמנם כתבו התוס' דהני מילי שאין הגוי נותן לו שכר או מחזיק לו טובה על כך, דאי לא הכי הא משתכר באיסורי הנאה. ולדעת אביי אסור משום דריחא הוי כשתיה. וכן לענין להריח ביין תרומה, לאביי דחשיב כשתיה הוי במיתה, ולרבא אינו אסור. ולענין זילוף ביין נסך, אף רבא מודה דאסור משום דאינו מזיקו ונהנה מיין נסך. אבל מתרומה שרי.

2) הסיקוהו בעצי ערלה, כיוון דאסורים הם בהנאה, אף הפת אסורה למאן דאמר יש שבח עצים בפת. אבל הסיקוהו בעצי תרומה, כיוון דאין איסור בהנאה, הפת מותרת. וכתבו התוס' דהוא הדין גוי שאפה פת בשבת או ביום טוב, אין צריך לחוש לעצי מוקצה, משום דאינו אסור בהנאה. [אמנם כתבו, דאם הגוי טחן את החטים יש לחוש לנולד].

3) נחלקו בו רב ולוי, דרב אסר ולוי שרי. וכתבו התוס' דהני מילי בתנור קטן, אבל בתנור גדול אין לחוש לריחא. ועוד כתבו, דלא תליא בפלוגתא אביי ורבא גבי ריחא דיין נסך, דרבא דשרי הוא משום דהריח מזיקו, ומאידיך אביי דאסר היינו משום דהריח נכנס בגופו, ולא דמי לבשר דריח האיסור נכנס בהיתר.

4) ר' מאיר אוסר ור' יהודה מתיר, ור' יוסי מתיר בשל חיטין ואוסר בשל שעורין. וקאמר אביי בשם ריש לקיש דנחלקו דווקא בפת חמה וחבית מגופה או פת צוננת וחבית פתוחה, אבל בפת חמה וחבית פתוחה כולי עלמא אסרו, ופת צוננת וחבית מגופה כולי עלמא מודו דשרי.